Rīga, Datumu skatīt dokumenta paraksta laika zīmogā

Valsts vides dienestam
Rūpniecības ielā 23,
Rīgā, LV-1045

Iesniegums par plānotā vēja parka "Gulbene" un saistītās infrastruktūras būvniecības ieceri Gulbenes novada Beļavas pagastā

Atbilstoši likuma par Ietekmes uz Vidi novērtējuma likuma 4. pantam un 1. pielikuma 26 prim punktam, MK noteikumu Nr. 18 „Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību" 2. punktam un Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likuma 7. pantam

Ierosinātāja nosaukums: EWE Neue Energien 8 SIA
Reģistrācijas numurs: 40203695514
Juridiskā adrese: Marijas iela 2A, Rīga, LV-1050
Tālruņa numurs: +371 29 155 187
Elektroniskā pasta adrese: info-lv@eurowindenergy.com

Paredzētās darbības (objekta) nosaukums: Vēja parka "Gulbene" un saistītās infrastruktūras būvniecība Gulbenes novada Beļavas pagastā

Informācija par paredzētās darbības fizisko pazīmju aprakstu, t.sk. informācija par apjomu, darbības vietas sagatavošanu pirms paredzētās darbības uzsākšanas, izmantojamo tehnoloģiju veidiem, nepieciešamajiem infrastruktūras objektiem:

EWE Neue Energien 8 SIA (turpmāk tekstā – Ierosinātāja) ir starptautisks atjaunīgās enerģijas projektu attīstītājs un investors, kas iecerējis izbūvēt vēja parku "Gulbene" Gulbenes novada Beļavas pagastā. Plānotajā vēja parkā ir plānots izbūvēt līdz 17 jaunākās paaudzes lielas jaudas vēja elektrostacijas, kuru kopējā jauda varētu sasniegt apmēram 136 MW.

Uzsākot vēja parka plānošanu, Ierosinātāja ir identificējusi teritoriju, kas ir potenciāli piemērota šādas ieceres īstenošanai, uzrunājusi un vienojusies ar zemes īpašniekiem par viņu iesaisti vēja parka attīstības ieceres īstenošanā, tomēr ņemot vērā to, ka ietekmes uz vidi novērtējuma procesa laikā var tikt atklāti apstākļi, kas liek mainīt sākotnējo ieceres risinājumu un, iespējams, apmēru, Ierosinātāja ietekmes uz vidi novērtējumu vēlas veikt plašākā teritorijā (turpmāk tekstā – izpētes teritorija) (skat 1. attēlu), lai nodrošinātu labākā iespējamā vēja parka izbūvi dabas aizsardzības un sabiedrības veselības aizsardzības kontekstā.

Lai gan šobrīd ir aplēsts, gan izbūvējamo staciju skaits, gan kopējā parka jauda, tomēr konkrēts izbūvējamo staciju skaits tiks noteikts ietekmes uz vidi novērtējuma procesa laikā, ņemot vērā normatīvo aktu prasības staciju izvietošanai, vides un dabas ekspertu vērtējumu par vēja parka izbūves iespējām izbūves iespējām.

Analizējot iespējamos vēja elektrostaciju izvietojuma risinājumus izpētes teritorijā, vērā tiek ņemts ne tikai ciemu (tuvākais ciems, Pilskalns, kas robežojas un daļēji iekļauts izpētes teritorijā) novietojums, bet gan katra dzīvojamā ēka, no kurām vēja elektrostacijas jāatvirza vismaz 800 m attālumā. Izpētes teritorijas novietojumu un platību ietekmē arī jau līdz šim apzināto dabas vērtību atrašanās vietas. Izpētes teritorijas platība ir 758,2 ha.

Izpētes teritorijā iekļautas 76 zemes vienības vai tās daļas, kuru saraksts pievienots iesnieguma 1. pielikumā. Vēja elektrostacijas un ar tām saistītā infrastruktūra tiks izbūvēta tikai tajās zemes vienībās, ar kuru īpašniekiem būs panākta vienošanās par vēja elektrostaciju vai ar tām saistītās infrastruktūras izbūvi.

Ierosinātāja šobrīd vēl nav izvēlējusies kādu konkrētu vēja elektrostaciju modeli, kas varētu tikt izbūvēts plānotajā parkā. Stacijas modeļa izvēli lielā mērā noteiks gan ietekmes uz vidi novērtējuma rezultāti, gan konkrētā modeļa ražošanas potenciāls, gan tā būvniecības izmaksas. Ietekmes uz vidi novērtējuma laikā ir paredzēts vērtēt un salīdzināt tādu dažādu jaunāko modeļu kā piemēram Enercon, Vestas, Siemens-Gamesa, General Electric vai Nordex piemērotākos risinājumus. Visu iepriekš minēto ražotāju jaunākajiem modeļiem ir vairākas kopīgas raksturiezīmes, kas nozīmīgas paredzētās darbības raksturošanai:

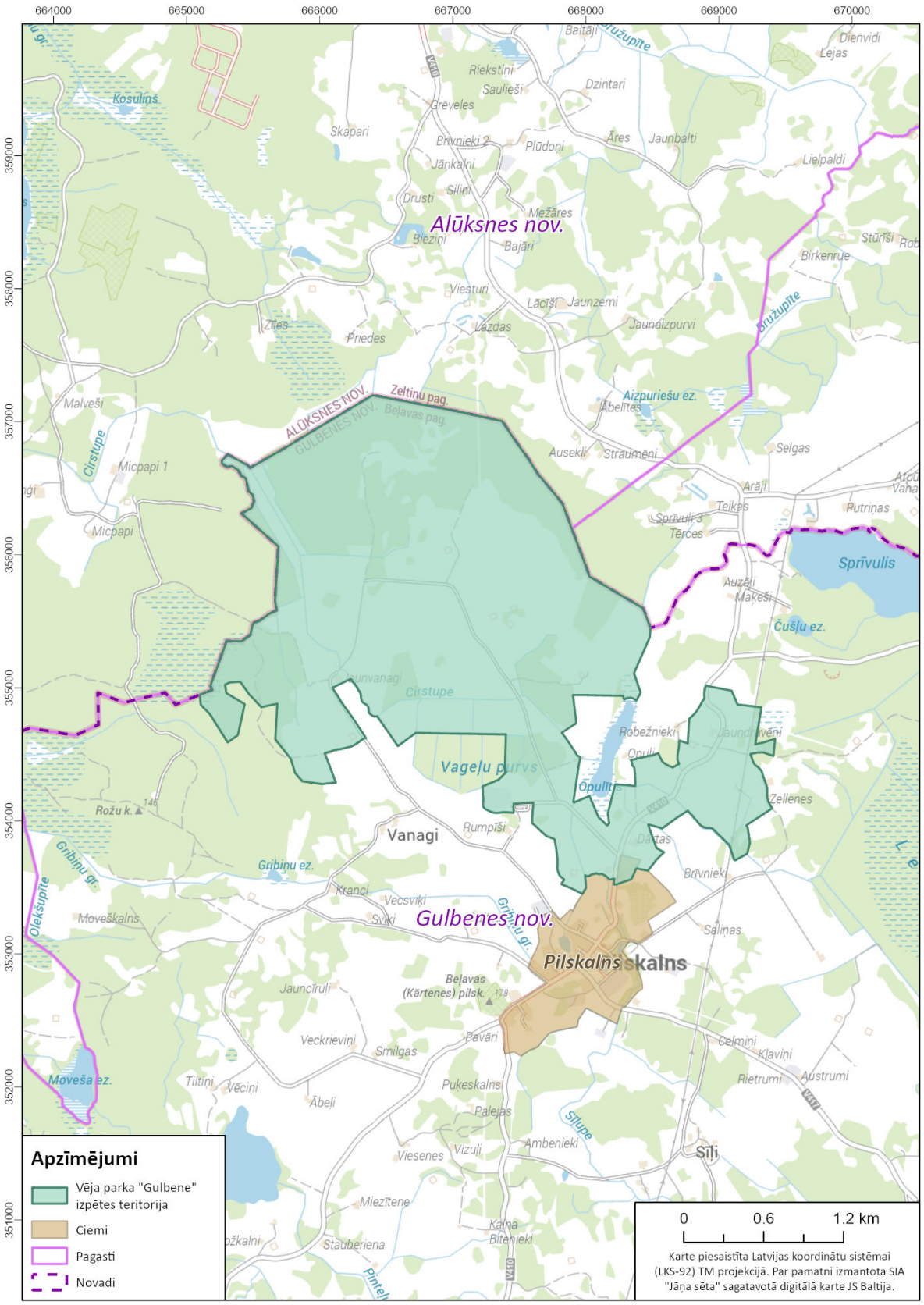
- katras stacijas nominālā jauda var sasniegt 8 MW;
- augstākie pieejamie vēja elektrostaciju torņi var pat pārsniegt 175 m augstumu;
- vēja elektrostaciju rotora diametrs var sasniegt vai pat pārsniegt 170 m;

Lai nodrošinātu saražotās elektroenerģijas nodošanu kopējā tīklā, tiks izbūvēta jauna apakšstacija, kā arī elektropārvades līniju tīkls. Plānojot kabeļu līnijas novietojumu, tiks ņemts vērā Enerģētikas likuma 21. pants, kas paredz, ka jaunu energoapgādes komersantu objektu ierīkošana veicama, pēc iespējas izmantojot ceļa zemes nodalījuma joslas atbilstoši likuma “Par autoceļiem” 18. panta nosacījumiem.

Plānots, ka piekļuve vēja parkam būvniecības un ekspluatācijas laikā tiks nodrošināta pa valsts vietējo autoceļu V410 Gulbene – Zeltiņi, pašvaldības autoceļiem, kā arī jaunizbūvētiem pievedceļiem, kuru novietojums tiks precizēts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma izstrādes laikā.

Pirms plānoto vēja elektrostaciju uzstādīšanas ir paredzēts no jauna izbūvēt vai vietām pārbūvēt staciju uzstādīšanai un ekspluatācijai nepieciešamo infrastruktūru – pievedceļus, laukumus, enerģijas pārvades līnijas. Precīzs plānoto pievedceļu, kā arī citu infrastruktūras objektu izvietojums un tehniskie raksturlielumi tiks noteikti ietekmes uz vidi novērtējuma procesa

laikā, izvērtējot esošo ceļu tīklu, jaunu ceļu un cita veida infrastruktūras izbūves nepieciešamību, to izbūves iespējas un iespējamo ietekmi uz vidi, tajā skaitā uz izpētes ietvaros un iepriekš konstatētajām dabas vērtībām.

1. attēls. Plānotā vēja parka "Gulbene" izpētes teritorija

Atbilstība teritorijas plānojumam:

Gulbenes novada teritorijas plānojums

Iesnieguma izstrādes brīdī Gulbenes novadā ir spēkā Gulbenes novada teritorijas plānojums[1]. Saskaņā ar Gulbenes novada teritorijas plānojuma funkcionālo zonējumu paredzētās darbības teritorija ietilpst mežu, lauksaimniecības un ūdeņu teritorijās. Pēc funkcionālā zonējuma energoapgādes uzņēmumu apbūve ir atļauta lauksaimniecības teritorijās, savukārt vēja elektrostaciju būvniecība mežu teritorijās nav atļauta. Lai veiktu vēja elektrostaciju izbūvi meža teritorijās ir jāgroza Gulbenes novada teritorijas plānojums vai jāizstrādā lokālplānojums vēja parka teritorijai.

Atbilstoši Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem noteiktas ainaviski vērtīgās teritorijas (TIN5) un ainaviskie ceļi (TIN51). Ainaviski vērtīgajās teritorijās vēja elektrostaciju augstums nedrīkst pārsniegt 15 m, un nedrīkst negatīvi ietekmēt ainavas kvalitāti. Atļauta tikai tādu vēja elektrostaciju būvniecība, kas ar elektroenerģiju nodrošina tikai uz zemes gabala esošo apbūvi. Vēja elektrostacijas atļauts būvēt tikai pa vienai uz vienas zemes vienības. Savukārt ainavisko ceļu teritorijā nedrīkst būtiski mainīt ainavisko ceļu, kā arī, ja tiek plānota vai veikta jebkura veida būvniecība, nepieciešams izstrādāt tematisko plānu vai lokālplānojumu.

Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu teritorijās aizliegts izvietot vēja ģeneratorus, ja tas atstāj negatīvu iespaidu uz teritorijas kopējo ainavisko tēlu. Gulbenes pilsētā ir aizliegts izbūvēt vēja elektrostacijas. Ja paredzams būvēt ražošanas objektu, kas rada piesārņojumu (gaisa piesārņojums, troksnis u.c.), pašvaldība ir tiesīga rīkot plānotās būvniecības ieceres publisko apspriešanu, pēc kuras attiecīgi atļaut vai neatļaut tālākās darbības.

Alūksnes novada teritorijas plānojums

Atbilstoši teritorijas plānojumam nav pieļaujama ainaviski nozīmīgu skatupunktu aizsegšana ar būvēm, kuras ieņem dominējošu lomu ainavā. Saskaņā ar Alūksnes novada teritorijas plānojumu nav noteikti citi ierobežojumi uz vēja elektrostaciju izbūvi.

Informācija par būtiskajiem vides aspektiem, no kuriem izriet paredzētās darbības ietekme uz vidi, to raksturojums un novērtējums:

Sabiedrības veselība un drošība

Nozīmīgākās fizikālās ietekmes, kuras ir atzītas par būtiskām vai noteiktos apstākļos potenciāli būtiskām, vai arī traucējošām vēja parku ekspluatācijas kontekstā, ir troksnis, tai skaitā zemas frekvences troksnis, mirgošanas efekts un vides risks, kas līdzās ar citām ietekmēm, detalizēti tiks vērtētas ietekmes uz vidi novērtējuma laikā.

Vides troksnis vēja elektrostaciju kontekstā lielākoties būs mazsvarīgs vides faktors, jo Latvijā ir noteikti minimālie attālumi, kādos vēja elektrostacijas drīkst izbūvēt no dzīvojamās vai publiskās apbūves teritorijām, proti, pat visskaļāko tirgū pieejamo vēja elektrostaciju radītais troksnis 800 m attālumā no to uzstādīšanas vietas vairumā gadījumu būs krietni zemāks

[1] Pieejams: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_13446

par normatīvajos aktos noteiktajiem robežlielumiem. Zemas frekvences troksnis nav regulēts Latvijas normatīvajos aktos, tomēr pēdējā desmitgadē veiktajos ietekmes uz vidi novērtējumos vēja parkiem tas ir atzīts par nozīmīgu sabiedrības veselību apdraudošu faktoru. Veicot vēja parka "Gulbene" ietekmes uz vidi novērtējumu, zemas frekvences troksni būs viens no pētāmajiem vides faktoriem.

Mirgošanas efektu rada rotora spārnu kustība, tiem periodiski aizsedzot sauli un veidojot kustīgas ēnas uz zemes un dažādu objektu virsmas. Arī mirgošanas efekts nav regulēts Latvijas normatīvajos aktos, bet tiek vērtēts ietekmes uz vidi novērtējuma procesos, lielākoties izmantojot Vācijā izstrādātās rekomendācijas ietekmes vērtēšanai un noteiktās robežvērtības par pieļaujamo mirgošanas efekta ietekmes laiku. Veicot ietekmes uz vidi novērtējumu vēja parkam "Gulbene", mirgošanas efekta ietekme tiks vērtēta.

Vēja elektrostacijas un vēja parki ir paaugstināta riska objekti, kas tehnisku defektu, nepareizas ekspluatācijas un uzturēšanas, vai ārēju faktoru iedarbības gadījumā var izraisīt negadījumus vai avārijas, līdz ar to nepieciešams novērtēt iespējamos negadījumus un riskus, kas saistīti ar vēja staciju rotora lāpstiņu apledojumu, mehāniskiem bojājumiem, eļļošanas sistēmas defektiem un ugunsgrēkiem. Novērtējuma sagatavošanas laikā tiks aprēķināti drošības attālumi no vēja elektrostacijām līdz jutīgām teritorijām un nepieciešamības gadījumā tiks piemēroti pasākumi, lai riskus samazinātu līdz pieļaujamam līmenim vai novērstu.

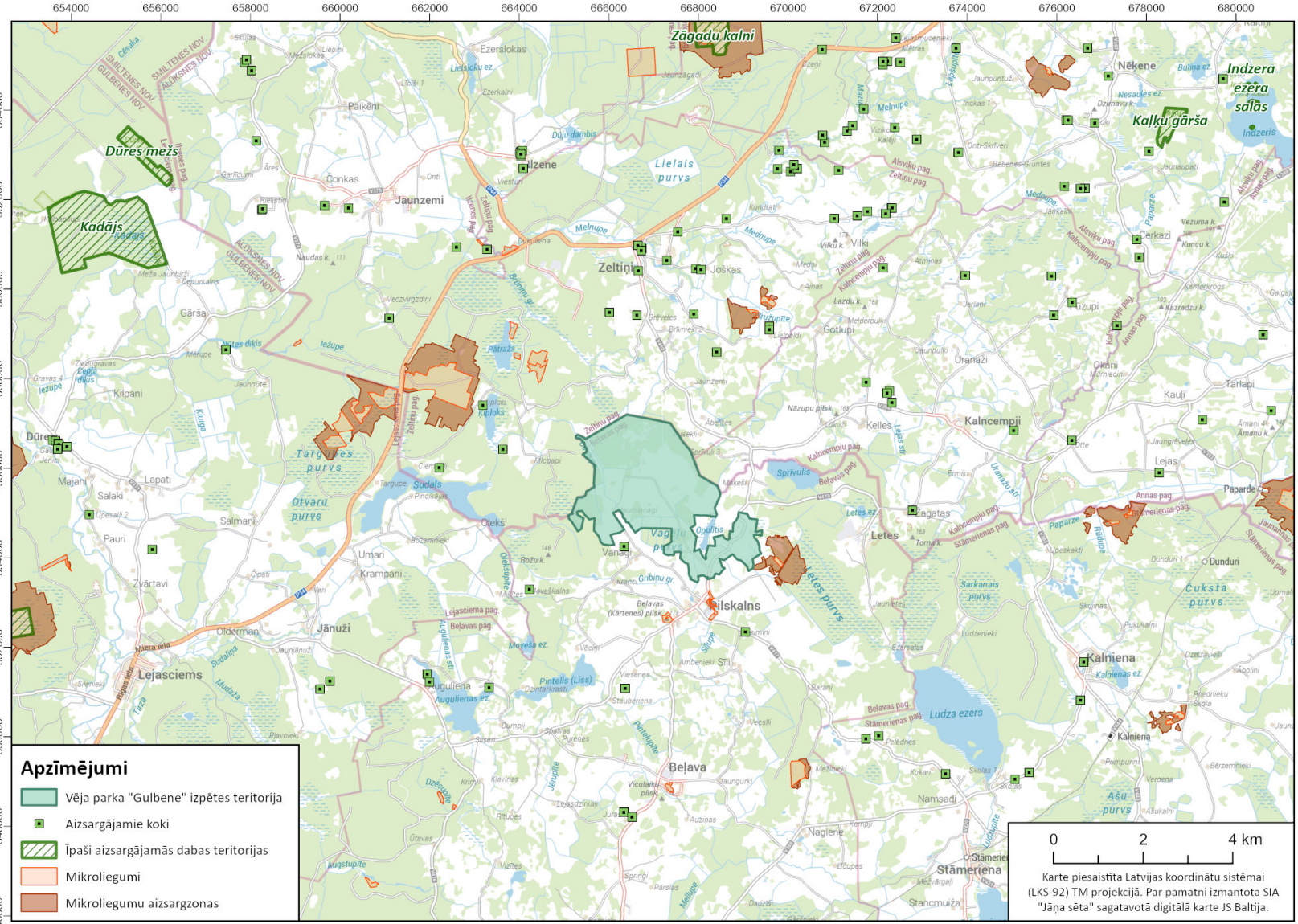
Aizsargājamās dabas teritorijas un ietekme uz dabas vērtībām

Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā „Ozols"[2] publicēto informāciju tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija no plānotā vēja parka "Gulbene" izpētes teritorijas atrodas aptuveni 8,3 km attālumā, kas ir dabas liegums un Natura 2000 teritorija "Zāgadu kalni", kas paredzēta boreālo mežu, purvainu egļu mežu un avoksnāju aizsardzībai (skatīt 2. attēlu). Otra tuvākā īpaši aizsargājamā daba teritorija ir dabas liegums un Natura 2000 teritorija "Kadājs", kas atrodas aptuveni 9,9 km attālumā no izpētes teritorijas.

Plānotā vēja parka izpētes teritorijas apkārtnē 10 km attālumā atrodas 29 mikroliegumi, no kuriem tuvākais atrodas aptuveni 238 m attālumā no izpētes teritorijas, kas atrodas Pilskalna ciemā. Visplašāk sastopamākie mikroliegumi apkārtnē ir veidoti biotopu aizsardzībai, no kuriem lielāko daļu sastāda skuju koku meža biotopi, un putnu aizsardzībai veidoti mikroliegumi, kur dominē liegumi medņa (Tetrao urogallus) aizsardzībai. Izpētes teritorijā nav noteikts neviens aizsargājamais koks (dižkoks).

Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros izpētes teritorijā un tās apkārtnē sastopamās dabas vērtības padziļināti pēta dabas eksperti, kuriem jānovērtē plānotā vēja parka ietekmi uz dabas vērtībām un, ja nepieciešams, jāsniedz priekšlikumus ietekmju mazināšanai.

[2] Dabas datu pārvaldības sistēma "OZOLS". Pieejams: https://ozols.gov.lv/pub

2. attēls. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas paredzētās darbības piegulošajā teritorijā

Ainavas kvalitāte un kultūras mantojums
Saskaņā ar Gulbenes novada teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem tiek noteiktas ainaviski vērtīgās teritorijas (TIN5) un ainaviskie ceļi (TIN51). Izpētes teritorijas dienvidu daļā pie Pilskalna ciema atrodas gan ainaviski vērtīgā teritorija, gan ainaviskais ceļš. Atbilstoši Latvijas ainavu atlantā[3] esošajai informācijai paredzētās darbības teritorija ietilpst Austrumvidzemes un Gaujzemes ainavzemēs.

Vēja parku būvniecības kontekstā būtisks izvērtēšanas aspekts ir ietekme uz kultūras mantojumu. Izpētes teritorijā valsts aizsargāti kultūras piemineklļi nav konstatēti, savukārt tuvākais kultūras piemineklis, valsts nozīmes arhitektūras piemineklis "Beļavas muižas apbūve" (Nr. 4970), atrodas aptuveni 60 metru attālumā no izpētes teritorijas (Pilskalna ciemā). Ziņojumā tiks analizēta plānotās darbības iespējamā ietekme uz tuvumā esošajiem kultūrvēsturiskajiem objektiem.

Virszemes ūdensobjekti
Plānotā vēja parka izpētes teritorija atrodas Gaujas upju baseinu apgabalā. Izpētes teritoriju šķērso valsts nozīmes ūdensnoteka Cirstupe (ūdens saimnieciskā iecirkņa kods Nr. 528252). Lauksaimniecībā izmantojamās zemes ir meliorētas.

Piesārņotas vietas un paaugstināta riska objekti
Atbilstoši Valsts vides dienesta izveidotās Piesārņoto vietu pārvaldības sistēmas (PVPS) iekļautajai informācijai, vēja parka izpētes teritorijā neatrodas neviena piesārņota vai potenciāli piesārņota vieta. Tuvākā potenciāli piesārņotā vieta, veca atkritumu izgāztuve "Letes", atrodas aptuveni 1,1 km attālumā no izpētes teritorijas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2021. gada 21. janvāra noteikumiem Nr. 46 "Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts" tuvākais paaugstinātas bīstamības objekts atrodas Gulbenē, kas ir SIA "East-West Transit" degvielas uzpildes stacija "Latvijas Nafta" (C kategorijas objekts) un kas atrodas aptuveni 12,6 km attālumā no paredzētās darbības izpētes teritorijas.

Iesniegumā uzrādītā informācija ir patiesa un atbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.

Vairāk informācijas par plānoto vēja parku "Gulbene": www.vpgulbene.lv

Ar cieņu,
EWE Neue Energien 8 SIA valdes loceklis

Arne Heeck

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

[3] Pieejams: https://experience.arcgis.com/experience/6c0b5c1cfaaa4bffb3c44b79158cd93c/page/Ainavekolo%C4%A3iskais-nov%C4%93rt%C4%93jums?views=Ainavu-are%C4%81li#data_s=id%3AdataSource_6-190c0dd000a-layer-30-190c4d2b6a2-layer-94%3A57

1. pielikums. Vēja parka "Gulbene" izpētes teritorijā ietilpstošās zemes vienības

Nr.	Kadastra apzīmējums	Kadastra numurs	Īpašuma nosaukums
1	50440020212	50440130104	V410
2	50440010038	50440120031	Kalna - 2
3	50440010039	50440120031	Kalna - 2
4	50440010064	50440030027	Paegļi
5	50440010065	50440030027	Paegļi
6	50440010096	50440030027	Paegļi
7	50440020020	50440020283	Pļavas Rudbārži
8	50440020236	50440020238	Ezeres
9	50440020220	50440020220	Beļava 2-Bērzukalns
10	50440010075	50440020218	Grestes-Jēči-Beļava 2
11	50440020257	50440020218	Grestes-Jēči-Beļava 2
12	50440010111	50440020218	Grestes-Jēči-Beļava 2
13	50440010012	50440020205	Jaundruvēni 1
14	50440010013	50440020205	Jaundruvēni 1
15	50440020205	50440020205	Jaundruvēni 1
16	50440020101	50440020205	Jaundruvēni 1
17	50440010050	50440020179	Graudiņi-Irbenāji
18	50440010051	50440020179	Graudiņi-Irbenāji
19	50440020169	50440020169	Grīvas
20	50440020165	50440020165	Zellenes - 1
21	50440020196	50440020162	Bērzukalni
22	50440010025	50440020105	Dzirnavas
23	50440020109	50440020105	Dzirnavas
24	50440020108	50440020105	Dzirnavas
25	50440020081	50440020080	Dārzi
26	50440020082	50440020080	Dārzi
27	50440020080	50440020080	Dārzi
28	50440010015	50440020074	Pūriņi
29	50440010088	50440020059	Zīlēni
30	50440010110	50440020059	Zīlēni
31	50440020057	50440020057	Plienāji
32	50440020028	50440020028	Grestes
33	50440020029	50440020028	Grestes
34	50440020030	50440020028	Grestes
35	50440020022	50440020021	Upmalas
36	50440020019	50440020019	Rudbārži
37	50440020018	50440020018	Ezeriņi
38	50440020013	50440020012	Jaundruvēni
39	50440020012	50440020012	Jaundruvēni

Nr.	Kadastra apzīmējums	Kadastra numurs	Īpašuma nosaukums
40	50440010041	50440020011	Robežnieki
41	50440010011	50440020011	Robežnieki
42	50440020006	50440020001	Maķeši-1
43	50440010114	50440010114	Vanadziņi
44	50440010007	50440010106	Jaunvanagu pļava
45	50440010082	50440010105	Paegļu ferma
46	50440010068	50440010104	Jaunlauku Kallas
47	50440010033	50440010101	Cipreses
48	50440010097	50440010100	Paegļu mežs
49	50440010042	50440010095	Dārzuleju mežs
50	50440010055	50440010094	Kalniņu pļavas
51	50440010054	50440010093	Kalniņu meži
52	50440010024	50440010090	Virši
53	50440010069	50440010083	Rasas
54	50440010077	50440010077	Bez nosaukuma
55	50440010076	50440010076	Žari
56	50440010070	50440010070	Pilskalni
57	50440010066	50440010067	Cirstupe
58	50440010067	50440010067	Cirstupe
59	50440010063	50440010063	Rema
60	50440010062	50440010062	Oldermaņi
61	50440010049	50440010047	Vanagi
62	50440010046	50440010046	Puķeskalns - 2
63	50440010045	50440010045	Ataugas
64	50440010043	50440010044	Upes
65	50440010044	50440010044	Upes
66	50440010052	50440010032	Kraukļi
67	50440010053	50440010032	Kraukļi
68	50440010031	50440010031	Margrietas
69	50440010085	50440010023	Torņakalns
70	50440010022	50440010023	Torņakalns
71	50440010023	50440010023	Torņakalns
72	50440010087	50440010007	Lauku Kallas
73	50440010102	50440010006	Jaunvanagi
74	50440010002	50440010002	Jēči
75	50440010003	50440010002	Jēči
76	50440010001	50440010001	Vanagi